

1905

58. DRUŠTVENI KONCERT

1955

PEVSKO DRUŠTVO „LJUBLJANSKI ZVON“
V LJUBLJANI

PROSLAVI

100 LETNICO
ROJSTVA

NAJPOMEMBNEJŠEGA
HRVATSKEGA
SKLADATELJA

IVANA
pl. ZAJCA

S CERKVENIM
KONCERTOM

V PONEDELJEK DNE 24. APRILA 1933.
OB 20. URI V FRANČIŠKANSKI CERKVI

S O D E L U J E J O :

gospa ŠPELCA RAMŠAKOVA, operna pevka in članica Ljubljanskega Zvona (sopran), gospa NUŠA ŠPANOVA-KREFTOVA, operna pevka (alt), gospod FRAN MOHORIČ, operni pevec (tenor), gospod FRIC LUPŠA, član Ljubljanskega Zvona (bas), gospod HERI SVETEL, pevovodja in dirigent „Sloge“ (orgle), mešan zbor Ljubljanskega Zvona in delni orkester Kraljevega narodnega gledališča

DIRIGENT: ZORKO PRELOVEC

S P O R E D :

- 1.) Ivan pl. Zajc: OČE NAŠ, oratorij za soli, mešan zbor, orgle in orkester (op. 905).
Poklonjeno hrv. pjev. društvu «Kolo» v Zagrebu
- 2.) Ivan pl. Zajc: ISUSOVO USKRSNUČE, religiozna kantata za sopran solo, mešan zbor, harfo, orgle in orkester (op. 939)

Vstopnice so naprodaj v Matični knjigarni na Kongresnem trgu
Cene od 4 do 25 Din

IVAN PL. ZAJC (1831-1931)

se je rodil leta 1831. na Reki. Poseben dar je kazal za glasbo že v otroških letih. Že v 10. letu je začel komponirati in že z 12. letom je napisal eno dejanje opere «Marija Terezija». Ko je dovršil gimnazijske študije, je odšel študirat glasbo na milanski konservatorij. Po končanih študijah je bil ravnatelj in koncertni mojster na Reki. Tam se je začelo njegovo plodonosno skladateljsko delo. Pisal je oratorije, psalme, uverture, maše, skladbe za gosli in klavir, komorno glasbo, večinoma vse pod vtisom italijanske glasbe. Na Reki je dovršil tudi štiri opere in eno opereto. Jeseni leta 1862. se je poslovil od Reke in šel na Dunaj. Tam je napisal lepo število operet. Na pobudo hrvatskih visokošolcev, pesnika Preradovića in vladike Strossmayerja pa se je vrnil v domovino in začel komponirati skladbe na hrvatsko besedilo. Od takrat ga prištevajo Hrvatje k svojim narodnim skladateljem. Leta 1869. je bil imenovan za ravnatelja zagrebske opere. Ponudili so mu tudi mesto učitelja in ravnatelja na zagrebškem glasbenem zavodu. Po njegovi zaslugi stopa od tedaj naprej hrvatska glasba v novo fazo. Kot skladatelj je bil neverjetno plodovit. V vseh področjih glasbe, bodisi opere, koncertne in komorne glasbe. Njegovi zbori so se priljubili pri vseh hrvatskih pevskih društvih, vendar je nad vse plodovit skladatelj dosegel največje priznanje s svojo opero «Nikola Šubić Zrinjski», ki je še danes skoro stalno na repertoarju mnogih opernih gledališč doma in v tujini. Odveč bi bilo naštevati vsa njegova dela. Življenje in glasbeno udejstvovanje Ivana pl. Zajca je obširno popisal dr. Antun Goglia v glasbenem listu «Sveti Ceciliji». Ivan pl. Zajc je bil skozi in skozi glasbena natura, temeljito in vsestransko izobražen glasbenik, ki zavzema odlično mesto v zgodovini hrvatske in jugoslovanske glasbe. Umrli je 16. decembra 1914. Pevsko društvo «Ljubljanski Zvon» se je odločilo, da se pokloni s koncertom dveh Zajčevih najizrazitejših večjih nabožnih skladb njegovemu spominu.

Veliko kantato «Oče naš» v obliki oratorija za soli, mešan zbor, orgle in orkester (op. 905) je komponiral Zajc na tekst A. Harambašića leta 1897. in jo poklopil hrvatskemu pevskeemu društvu «Kolu» v Zagrebu, ki jo je izvajalo leta 1898. pod taktirko Nikole Fallerja. Drugič so izvajali oratorij v proslavo 80letnice skladateljevega rojstva leta 1912. Dirigiral je pevovodja «Kola» Antun Andjel. «Sveta Cecilija» je takrat pisala: «Zbori 'Oče naša' so pisani efektno in grandiozno. Nekateri so fugirani. Tudi solisti imajo veliko vlogo. Značilnost Zajčevih del je lepa melodija in bujna instrumentacija.» Zadnje izvajanje oratorija je bilo na koncertu «Hrvatskega glasbenega zavoda» in «Kola» leta 1931. pod vodstvom Borisa Popandopula, ki se je ob koncertu v «Novostih» izjavil o delu takole: «Oče naš nam kaže resnega glasbenika na pragu v sedmi deceniji svojega življenja. Skladba učinkuje svečano s svojim mirom in s svojo globokostjo. Nacionalne note ni niti v enem taktu, vendar pa vsaka stran v vsakem oziru interesantne partiture ostavi na poslušalca globok verski dojem. Fugirani stavki, deklamacija zbora, nad katero se uveljavljajo dvo-spevi in četverospeli solisti, bujni in pestri orkester, srečna raba orgel, vse to so činjenice, ki postavljajo skladbo ob stran mnogim oratorijem te vrste iz mednarodne glasbene literature.» «Ljubljanskemu Zvonu» se je s težavnim trudom posrečilo izposoditi si notni material «Oče naša». Velika partitura je originalen Zajčev rokopis.

Druga točka sporeda je religiozna kantata «Isusovo Uskrsnjenje» za sopran, mešan zbor, harfo, orgle in orkester (op. 939). Prvič se je izvajala leta 1900., drugič pa 1931. pod taktirko skladatelja Borisa Popandopula. Kantata je kratka in izredno efektna. Nje glasba je tipično hrvatska, svečano versko razpoloženje je mešano s preprostimi velikonočnimi ljudskimi napevi, kar se naposled zlije v grandiozen slavospev «Kristusovemu vstajenju». Pevsko društvo «Ljubljanski Zvon» je delo izvajalo na zadnjem koncertu Hubadove župe J. P. S. s spremljevanjem klavirja, to pot pa ga bo z orkestrom.